

Ілляшенко С.М. Знання як основа випереджаючого інноваційного розвитку / С.М. Ілляшенко // Економіка, інноватика та сучасні бізнестехнології: актуальні проблеми та розвиток: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 10–11 червня 2019 року). – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. – С. 75-79.

Секція 2. Інновації в управлінні бізнес-процесами

Ілляшенко С.М.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри маркетингу та УІД Сумського державного університету,
м. Суми, Україна;*

*доктор хабілітований, професор,
професор Вищої економіко-гуманітарної школи (WSEH),
м. Бельсько-Бяла, Польща*

ЗНАННЯ ЯК ОСНОВА ВИПЕРЕДЖАЮЧОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Сучасна економіка ідентифікується як економіка знань у якій знання стають основними засобами й предметом суспільного виробництва, вони також є основним фактором економічного зростання. В наш час відбувається завершення спадної хвилі V технологічного укладу і формування основ VI. Світовий досвід свідчить, що в період зміни технологічних укладів різко зростає попит на інновації, впровадження яких надає шанс на випереджаючий інноваційний розвиток як окремим організаціям, так і національним економікам у цілому. Опора на інновації в основу яких покладено нові актуальні знання дозволяє сформувати стійкі конкурентні переваги і перейти до стратегії інноваційного випередження. Це є особливо актуальним для економіки України основу якої становлять виробництва III та IV технологічних укладів, збереження яких прирікає країну на системний відрив через несумісність техніки і технологій, стандартів якості життя населення тощо.

Окрім зміни технологічних укладів сучасний період економічного розвитку характеризується початком IV промислової революції яка ініціює набачену раніше інтелектуалізацію усіх процес людської життєдіяльності і у перспективі - об'єднання людського інтелекту з машинним [1].

В цих умовах актуалізуються дослідження спрямовані на розроблення теоретико-методологічних засад управління вибором ефективних, орієнтованих на знання стратегій випереджаючого інноваційного розвитку, які дозволять сформувати, посилити і реалізувати порівняльні конкурентні переваги як окремих підприємств та установ (організацій), так і національних економік у цілому. Проведені дослідження [2] свідчать, що в основу цих стратегій повинні бути покладені:

- Знання щодо прогнозів тенденцій зміни споживчого попиту;
- Знання щодо тенденцій розвитку науки і техніки які можуть бути покладені в основу нової техніки, технологій, методів управління тощо, які задовольняють прогнозовані потреби споживачів;
- Знання щодо наявного потенціалу інноваційного розвитку аналізованої організації, галузі, національної економіки і можливостей його реалізації.

Спираючись на аналіз досвіду країн лідерів економічного зростання обґрунтовано [3], що перехід на шлях інноваційного розвитку, тим більше в руслі концепції інноваційного випередження, потребує наявності певного рівня інноваційної культури: на загальнонаціональному рівні, а також на рівні окремих організацій. Інноваційна культура у цьому контексті розглядається як механізм соціокультурного регулювання інноваційної поведінки людини.

Схема взаємодії зазначених комплексів знань, а також інноваційної культури у процесі визначення перспективних напрямів випереджаючого інноваційного розвитку підприємства чи установи (організації) подана на рис. 1.

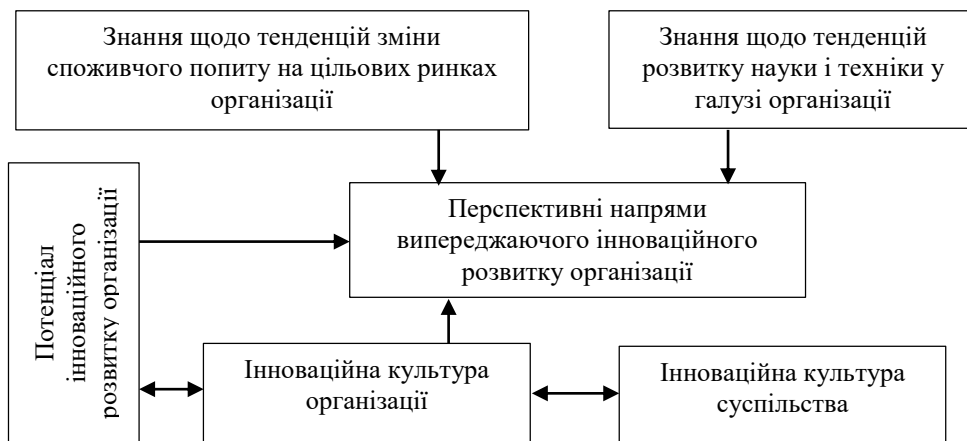

Рис. 1. Узагальнена схема вибору перспективних з комерційної точки зору напрямів випереджаючого інноваційного розвитку організації

Слід зазначити, що випереджаючий інноваційний розвиток в умовах зміни технологічних укладів має свої особливості. Він передбачає впровадження нових продуктів (виробів чи послуг) та технологій їх виготовлення, що задовольняють існуючі потреби, але іншим способом, або ж формують нові потреби. У результаті це приводить до радикальних трансформацій існуючих галузей, або ж формування нових. В цих умовах управлінські рішення приймаються на основі прогнозних знань, що носять неповний, неточний та суперечливий характер. А це пов'язано зі значним рівнем ризику, який необхідно обов'язково враховувати.

Ступінь ризику можна знизити якщо накопичувати і використовувати знання, які дозволяють підвищити рівень обґрунтованості інноваційних рішень. Необхідним є формування організаційно-економічного механізму управління процесами продукування (отримання) і використання нових релевантних знань. Укрупнена схема такого механізму подана на рис. 2.

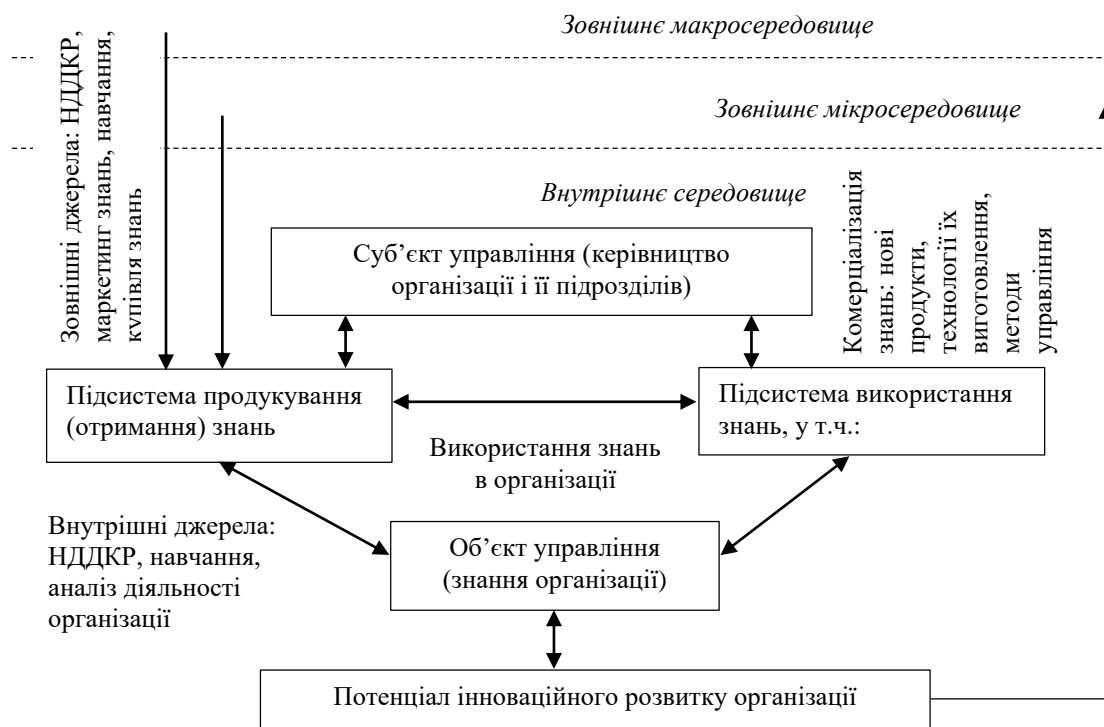

Рис. 2. Зasadничa схема організаційно-економічного механізму управління знаннями організації в контексті її випереджаючого інноваційного розвитку

Узагальнюючи викладене можна зробити висновок, що автором розкрито роль і місце знань у забезпеченні умов випереджаючого інноваційного розвитку як окремих організацій так і країни у цілому, запропонована концептуальна схема механізму управління знаннями на рівні окремої організації.

Література:

1. Ілляшенко С.М. Перспективи і загрози четвертої промислової революції та їх урахування при виборі стратегій інноваційного зростання / С.М. Ілляшенко, Н.С. Ілляшенко // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2016. - № 1. - С. 11-21.
2. Ілляшенко С.М. Інноваційний розвиток: маркетинг і менеджмент знань: монографія / С.М. Ілляшенко. – Суми: ТОВ «Діса плюс», 2016. – 192 с.
3. Illiashenko Sergii. Innovation culture as the basis for innovative environment of the enterprise / Sergii Illiashenko, Yuliya Shipulina, Nataliia Illiashenko // Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas Zarządzanie. – 2018. № 2. – P. 22-33.